

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

1999

2004

Έγγραφο συνόδου

11 Απριλίου 2001

B5-0325/2001

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια της δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 2, του Κανονισμού

των βουλευτών Paul Lannoye, Nuala Ahern, Claude Turmes

εξ ονόματος της Ομάδας ΠΡΣ/ΕΕΣ

σχετικά με το πρόβλημα της πυρηνικής ασφάλειας 15 χρόνια μετά από το ατύχημα του Τσερνομπίλ και τις σχετικές συνέπειες επί της υγείας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το πρόβλημα της πυρηνικής ασφάλειας 15 χρόνια μετά από το ατύχημα του Τσερνομπίλ και τις σχετικές συνέπειες επί της υγείας

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του για το ατύχημα του Τσερνομπίλ,
 - έχοντας υπόψη το Μνημόνιο Συνεννόησης (ΜΣ) που αφορά το κλείσιμο του Τσερνομπίλ και υπογράφηκε από τις χώρες της ομάδας G7 και την Ουκρανία στην Οτάβα, στις 20 Δεκεμβρίου 1995,
 - έχοντας υπόψη την Οδηγία Ευρατόμ 96/29 για τις βασικές προδιαγραφές ακτινοβολίας¹,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση σχετικά με την: "Έκθεση στην ακτινοβολία και επιπτώσεις του ατυχήματος του Τσερνομπίλ" της Επιστημονικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τις Επιπτώσεις της Ατομικής Ακτινοβολίας (UNSCEAR)²,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ατύχημα στην 4^η Μονάδα του Πυρηνικού Σταθμού του Τσερνομπίλ στις 26 Απριλίου 1986 προκάλεσε τον ακαριαίο θάνατο εργαζομένων, μόλυνε σοβαρότατα ολόκληρη την περιοχή της σημερινής Ρωσίας, της Ουκρανίας και της Λευκορωσίας, διασκόρπισε ραδιενεργά ισότοπα στο μεγαλύτερο μέρος της υφηλίου και συνέβαλε σε συνεχιζόμενα και σήμερα σοβαρά προβλήματα υγείας στην περιοχή, αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη,
- B. δεδομένου ότι μέχρι τούδε, ο επίσημος απολογισμός των επιπτώσεων επί της υγείας ελαχιστοποιείται, περιοριζόμενος σε 33 νεκρούς και 1.800 περιπτώσεις καρκίνου του θυρεοειδούς σε παιδιά και εφήβους, και ότι η έκθεση για το 2000 της UNSCEAR επί του θέματος απλώς επιτείνει αυτήν την αντιμετώπιση, παρά το γεγονός ότι οι ανωτέρω ισχυρισμοί αμφισβητούνται εντόνως και συνεχώς από θύματα, εμπειρογνώμονες και επιστήμονες επί τόπου, και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι επίσημοι φορείς όπως η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) και η Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για το Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (OCHA) υιοθετούν πολύ διαφορετικές θέσεις,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η 15η επέτειος του ατυχήματος θα εορταστεί στο Κίεβο με Διάσκεψη που οργανώνουν ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) και η ΕΕ, στην οποία θα συμμετάσχουν οι σχετικές διεθνείς αρχές, αλλά όχι η ΠΟΥ, και ότι η ΠΟΥ θα πραγματοποιήσει τη δική της διάσκεψη στο Κίεβο τον Ιούνιο,
- Δ. δεδομένου ότι η Ουκρανία συμμορφώθηκε με το Μνημόνιο Συνεννόησης και έκλεισε το Τσερνομπίλ την 15η παρελθόντος Δεκεμβρίου, και ότι η ομάδα G7 και η ΕΕ έχουν

¹ ΕΕ L 159, 29/06/1996, σελ. 0001 - 0114.

² (Παράρτημα Z) 49η Σύνοδος της UNSCEAR, Βιέννη, 2-11 Μαΐου 2000, που δημοσιεύτηκε στη Βιέννη, ΟΗΕ, Νέα Υόρκη και Γενεύη 2000.

συμφωνήσει να χρηματοδοτήσουν την περάτωση της λειτουργίας δύο άλλων πυρηνικών αντιδραστήρων στο Khmel'nitski και στο Rivne, γνωστών ως "K2R4",

- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταρρύθμιση της αγοράς ενέργειας της Ουκρανίας συντελείται με βραδείς ρυθμούς, και ότι το κόστος της χρηματοδότησης των K2R4 προβλέπεται να έχει σημαντική επίπτωση επί της τιμής της ενέργειας και επί του προϋπολογισμού για την πυρηνική ασφάλεια σε μία χώρα που μαστίζεται ήδη από οικονομικά προβλήματα, μεταξύ των οποίων οι οικονομικές συνέπειες του ιδίου του ατυχήματος του Τσερνομπίλ, πέραν των προβλημάτων υγείας και περιβάλλοντος,
- ΣΤ. έχοντας υπόψη ότι στη Λευκορωσία, παρά το γεγονός ότι δεν διαθέτει πυρηνική ενέργεια, το 23% της επικράτειας μολύνθηκε σε επίπεδο ανώτερο του 1 Curie ανά km². ότι εκεί ζούσαν 2 εκατ. άτομα σε 3.668 πόλεις και χωριά (συμπεριλαμβανομένων 500.000 παιδιών) και ότι 1,6 εκατ. εκτάρια γης και σχεδόν 1,7 εκατ. εκτάρια δασών μολύνθηκαν με καίσιο 137· ότι έκτοτε έχουν εκκενωθεί μόνον 135.000 άτομα και έχουν εξαιρεθεί από την παραγωγή τροφίμων μόνον 260.000 εκτάρια γης· ότι το κόστος για τη Λευκορωσία υπολογίζεται σε 235 τρισεκατ. δολάρια, ή το 32πλάσιο του εθνικού της προϋπολογισμού το 1985· ότι η Λευκορωσία εξακολουθεί να δαπανά το 20% του εθνικού της προϋπολογισμού για τις συνέπειες του ατυχήματος, ενώ υπολογίζεται ότι χρειάζεται το 300%, με αποτέλεσμα να επιτρέπει το κράτος σε ανθρώπους (ή να τους εξαναγκάζει) να επιστρέψουν σε εξαιρετικά μολυσμένες περιοχές· ότι όλα τα ανωτέρω συνέβαλαν στη δημιουργία εντάσεων στις δύσκολες δημοκρατικές συνθήκες που αντιμετωπίζει η χώρα αυτή, συμπεριλαμβανομένης της καταπίεσης των επιστημόνων που εργάζονται στον τομέα,
- Ζ. έχοντας υπόψη ότι η μόλυνση των περιοχών κοντά στα σύνορα της Ουκρανίας έχει επιδεινώσει περαιτέρω τη γενικά δυσμενή περιβαλλοντική κατάσταση της Ρωσίας και την υγεία του πληθυσμού της,
- Η. δεδομένου ότι το γενικώς παραδεκτό μοντέλο ακτινοβολίας δεν ήταν σε θέση να προβλέψει την εμφάνιση των ασθενειών που εμφανίζονται τώρα ως αποτέλεσμα της έκθεσης στη ραδιενέργεια,
- Θ. δεδομένου ιδίως ότι νέα στοιχεία για τη ραδιενεργό βροχή του Τσερνομπίλ καταδεικνύουν σφάλμα μεγέθους 100 όσον αφορά την υπολογιζόμενη επίπτωση αυτής της ραδιενεργού βροχής¹,
1. χαιρετίζει το γεγονός ότι η Ουκρανία τήρησε την υπόσχεσή της να κλείσει τον Πυρηνικό Σταθμό του Τσερνομπίλ πριν από το τέλος του 2000· παροτρύνει την ΕΕ να βοηθήσει την Ουκρανία να βελτιώσει ριζικά την ένταση της ενέργειας, ούτως ώστε να μπορέσει να δώσει οριστικό τέλος στην εξάρτησή της από την πυρηνική ενέργεια· παροτρύνει επίσης την Ουκρανία να βελτιώσει τη συλλογή μετρητών, προκειμένου να καταναείμει

¹ 'Αύξηση των περιπτώσεων λευχαιμίας σε παιδιά στην Ουαλία και τη Σκωτία μετά το Τσερνομπίλ: Ενδείξεις σφαλμάτων στις Νόμιμες Εκτιμήσεις Κινδύνου'. Chris Busby PhD, Molly Scott Cato PhD, Aberystwyth, Ουαλία: Πράσινοι Έλεγχοι. Περιοδικές Εκθέσεις αριθ. 98/2, Ιούνιος 1998, που δημοσιεύτηκαν στο *Energy and Environment* τεύχος 11 2000, αριθ. 2 127-139· Ε. Πετρίδου, Δ. Τριχόπουλος, Ν. Δεσσύπρης κ.α. (1996), 'Παιδική λευχαιμία μετά την έκθεση in utero στην ακτινοβολία του Τσερνομπίλ,' *Nature*, 382: 352-353· J. Mangano (1997), 'Η παιδική λευχαιμία στις ΗΠΑ ενδέχεται να αυξηθεί λόγω της ραδιενεργού βροχής του Τσερνομπίλ', *Βρετανικό Ιατρικό Περιοδικό*, 314: 1200· Michaelis J, Kaletsch U, Burkart W και Grosche B, (1997) "Παιδική λευχαιμία μετά από το ατύχημα του Τσερνομπίλ": *Nature* 387, 246

τουλάχιστον τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις των αναπόφευκτων αυξήσεων της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος που θα συνεπαχθεί η χρηματοδότηση των Κ2R4, και να εξασφαλίσει ότι δεν θα διακυβευθεί η χρηματοδότηση στον τομέα της ασφάλειας, εφόσον προχωρήσει τελικά το σχέδιο αυτό·

2. ζητεί να διατεθεί στην Ουκρανία και τη Ρωσία σημαντική οικονομική βοήθεια της ΕΕ, για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις σοβαρές δαπάνες υγείας που συνεπάγεται το ατύχημα του Τσερνομπίλ· στην περίπτωση της Λευκορωσίας, εμμένει ότι η βοήθεια αυτή πρέπει να εξαρτηθεί από την άμεση απελευθέρωση του καθηγητή Yu. I Bandazhevsky, που βρίσκεται υπό περιορισμό κατ' οίκον και τη χρηματοδότηση των εργασιών τόσο του ιδίου, όσο και του καθηγητή Nesterenko (δύο εξεχόντων επιστημόνων της χώρας και του τομέα), καθώς και από την ευρεία υποστήριξη των ΜΚΟ του τομέα αυτού· εμμένει ότι στις δραστηριότητες πρέπει να περιληφθεί η παροχή βοήθειας προς τον πληθυσμό, και ιδίως τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων όσων υποφέρουν από καρκίνο του θυρεοειδούς, καθώς και η μείωση των επιπτώσεων που έχει επί της υγείας η μόλυνση από ραδιενέργεια·
3. ζητεί να συνεχιστούν και ενταθούν οι προσπάθειες για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος στις πιο μολυσμένες περιοχές, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες και την εμπειρία του ΔΟΑΕ και άλλων φορέων·
4. δεδομένων των σημαντικών νέων επιστημονικών στοιχείων που αμφισβητούν πτυχές του μοντέλου εκτίμησης των κινδύνων από ακτινοβολία, ιδίως όσον αφορά τις επιπτώσεις της ραδιενεργού βροχής του Τσερνομπίλ, καλεί την Επιτροπή να οργανώσει επιδημιολογική μελέτη των επιπτώσεων του Τσερνομπίλ σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο· καλεί επίσης τον ΔΟΑΕ και την UNSCEAR, καθώς και τη Διεθνή Επιτροπή Ακτινοπροστασίας και την Ευρατόμ, να επανεξετάσουν αυτό το μοντέλο κινδύνου·
5. εκφράζει τη λύπη του για την τάση των εθνικών και διεθνών αρχών που είναι αρμόδιες για τα πυρηνικά ζητήματα να περατώνουν το διάλογο, να αποφεύγουν δύσκολες συζητήσεις και να ζητούν αξιολογήσεις χωρίς να τις χρησιμοποιούν οι ίδιες, και θεωρεί την τάση αυτή άκρως ανεύθυνη, δεδομένης της δυστυχίας των θυμάτων πυρηνικών ατυχημάτων συμπεριλαμβανομένου του Τσερνομπίλ· λυπάται για το γεγονός ότι αυτή η προσέγγιση ενδέχεται να προξενήσει αύξηση του κινδύνου για μελλοντικά θύματα· λυπάται πολύ για τις εκθέσεις του ΔΟΑΕ και της UNSCEAR, που βασίζονται σε μεροληπτικά και επιλεγμένα στοιχεία· ανησυχεί ιδιαίτερα για τις συμφωνίες που συνάπτει ο ΔΟΑΕ με άλλους φορείς του ΟΗΕ, την Ευρατόμ και άλλους, για τον έλεγχο όλων των δραστηριοτήτων τους όσον αφορά τις ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες της ακτινοβολίας·
6. ζητεί, κατά συνέπεια, την τροποποίηση των συμφωνιών αυτών, ούτως ώστε να υποχρεώνουν απλώς τους λοιπούς φορείς να ενημερώνουν το ΔΟΑΕ¹· δεδομένου ότι οι πτυχές του Τσερνομπίλ που αφορούν την υγεία συνιστούν τώρα το ζωτικό θέμα, εκτιμά το γεγονός ότι η ΠΟΥ διεξάγει τη δική της διάσκεψη τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, και δε συμμετέχει με το ΔΟΑΕ στη Διάσκεψη για τα 15 χρόνια από το Τσερνομπίλ·
7. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στους

¹ π.χ.: Ψήφισμα για την τροποποίηση της Συμφωνίας μεταξύ του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (Ψήφ. WHA12-40, 28.5.59), που εγκρίθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2000 από την Ένωση Καναδών Επαγγελματιών για την Υγεία.

Υπουργούς Υγείας των κρατών μελών, στην Επιτροπή, στον Πρόεδρο και το Κοινοβούλιο της Ρωσίας, στον Πρόεδρο και το Κοινοβούλιο της Ουκρανίας, στον Πρόεδρο και το Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας, στο Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, στο Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), στην Επιστημονική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τις Επιπτώσεις της Ατομικής Ακτινοβολίας (UNSCEAR) και στην Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ).